

Între avangardism și postmodernism

de Paul Aretzu

Florica Bud are o mare disponibilitate pentru domeniul nelimitat al ludicului. În scrisul său se manifestă, în numeroase forme, voluptatea și emoția întâlnirii cu magia limbajului, scriitoarea lăsând imaginația să se desfășoare din plin, etalând o paletă largă, ca la pictorii impresionisti, de culori, lumină, prospețime a *plein-air*-ului, forme neconturate, evanescente, practicarea contrastelor și a combinațiilor insolite. Acestea dau o senzație destinsă de calinerie, de evadare fără griji în lumea diafană a *jocului secund*, de desfătare și de neastâmpăr. Scrisul îi apare autoarei ca o îndeletnicire suficientă sieși, căreia i se abandonează în întregime. A debutat cu proză scurtă, după care a publicat câteva romane, un volum de pamflete, literatură pentru copii. Se remarcă în toate o mișcare continuă, dezinvoltură, exuberanță, ingeniozitate.

Demonul ludic se manifestă și în cele două cărți de poeme, *Crucificat între paranteze/ Crucifié entre parentheses* (Editura Ramuri, Craiova, 2010, cuvânt înainte Horia Gârbea, traducere Nicole Pottier) și *Pierd monopolul iubirii/ Je perds le monopole de l'amour* (Editura Ramuri, Craiova, 2010, cuvânt înainte Gheorghe Grigurcu, traducere Nicole Pottier). Deși nimic grav nu pare a tulbura serenitatea poetei, aceasta privește lumea cu umorul amar al unui arlechin. Suferințele, îngrijorările, problemele metafizice sunt perfect eludate. Nu sunt însă ignorate teme importante, cum ar fi iubirea, timpul, bilanțul vieții, tratate cât mai puțin sentimental: „iubește-mă/ căci am primit tainic/ asemeni unui cățel de pripas/ diabolică dezlegare./ târăște-mă/ în colbul polimorf al iubirii/ amăgindu-mi credința/ că în locul desfătării/ pândește disperarea./ mângâie-mă/ de știi să strivești inerții/ cu mâini nelegate/ citindu-mi în ochii/ ce au deplâns rimelați/ când verde când albastru/ împăcarea cu sine./ singură și ființă ce abil strivită/ între un *da.da* și un... *nu.nu*/ acceptă ofilind margarete/ înștiințarea de plată.” (*Colbul polimorf al iubirii*).

Poezie a unui flux impresionant, antrenează cele mai neașteptate aspecte ale realității din jur, agitația existențială, imagini, reclame, locuri și obiecte exotice, vitrine, mondenități, extravagante, stări sublimite, atribuindu-le marca familiarității și a feminității. Sunt resemantizate clișee, se fac racorduri paradoxale, se dă liber uneori dicteului suprarealist, menținându-se o vervă remarcabilă. Nu lipsesc aluziile, ermetismele, parodia, ca aceea la Cântarea Cântărilor, de la începutul primului volum: „iubește-mă/ pui de stârc și ambră/ dacă asta ți-e vrerea”, „iubește-mă/ în strict regim de urgență”, „iubește-mă/ pe scara evoluției spre bine”, „iubește-mă/ risipitor regal de postcuvinte/ *stângaci* abulic al boabelor de jad/ din ser antiviperic”. Pornirilor patetice li se pun surdine postmoderniste.

Nu putem să nu recunoaștem că această poezie, jucăușă în fond, are o mistică, o mitologie proprie, deschizând labirinturi, evocând zone abstruse, inefabilități: „povestesc șuierând o parte din vis/ populat cu fantome uitate/ dar Aris trece netulburat/ de absurdul ce se ascunde/ cuminte în povestea lipsită/ de farmecul lumânărilor./ omule, ce aluneci sub gheață/ atribui egalul din dreptul/ monotoniei pe seama/ imposibilității fizice/ de a se *posta* pe axa icșilor/ visând... *in facto*.../ proiecția pe axa igrecilor/ mai aproape de cer!” (*Crucificat între paranteze meschine*). Seducția ludicului nu poate fi reprimată, complicitatea cu spiritul buf iese la iveală pe neașteptate, chiar când autoarea pare a avea altă intenție: „Ashley aleargă singur/

după trăsura clasei atipice/ din care se desprinde greu./ în tot acest răstimp/ dezordinea îl călăuzește spre/ obligații ce-l depășesc/ cu circa cincizeci de centimetri./ rămâne îngenunchiat/ silindu-mă să mă întorc/ din punctul fierbinte/ de a mi pierde capul/ pe pământ nisipiu./ posesor al unui *boutique de cuvinte*/ schițează fără noimă/ planuri lamentabile de fericire călduță/ chiar în a treia zi după... scripturi/ parior pe un e mic de mână/ ascuns în cuvântul decavat-decavată.” (*Boutique de cuvinte*). Se recurge la diverse tipuri de destructurare, la desemantizare, la conexiuni multiple, la sensuri evazive, la o ironie cu sursă adesea în inocență. Discursul este lipsit de anecdotică, devine formal, transmițând fie vagi câmpuri semantice, fie gesturi poetice, atitudini: ideea de joc, ideea de ermetism, ideea de eliberare de reguli, ideea de exercițiu tehnic. Scriitoarea inventează cuvinte, folosește numeroși termeni științifici, transformă mesajul în permutări dadaiste. Funcționează elegant un umor absurd, sec, asemenea celui practicat în limerick-uri, ori poezia nonsensului întâlnită la Edward Lear și Christian Morgenstern: „*divina.ivina.vina!* Însălez un strigăt/ disperat suit apriori/ pe metereze cu linii melodice/ desuet vitregind întregul iubirii./ combin dorințe, repetente cu legi/ analitice delimitând mersul/ în spațiul afiliat mișcării de sine/ construcție anost concepută./ eu și... Anunu, celălalt nume/ decantăm post... traumatic/ particulele oneste de cele/ trimise în spațiul eteric/ să spioneze un biet trapez.../ rămas din x motive încifrat.” (*Decantăm post... traumatic iubire*). Amintind de fișele *Dicționarului onomastic* al lui Mircea Horia Simionescu, sunt evocate nume misterioase de bărbați care încep cu litera a: „Aghust/ proprietar de litere/ și sclavele sale stau titular/ și *cuminte* pe rânduri aliniată/ perfect pe urmele unui labirint/ indecis să-l înghită/ ori doar să ne adoarmă./ zâmbesc glacial/ pregătind aluziv din cuvinte/ cartonașe atent fasonate./ cel roșu-i ultimativ pentru sclave/ cel galben e ultrapasional/ conjugat armonios cu/ *ave Auguste*, stăpânul/ arendat cu dezinvoltură de robi./ aflat în deriva răspunsurilor/ tranșant vei face o incizie/ în carnea mustind încă vie/ stafilopod primitiv întinat marin/ *vei.inventa.vei.reinventa.iubire.*” (*Proprietar de litere*).

În cel de-al doilea volum, *Pierd monopolul iubirii*, ironia este mai proeminentă. Frigidele frumoase din Cluj sunt *violentate în subsidiar/ de pitecantropul iubirii de sine*, deșertăciunea este măsurată de bătăile *ceasului cu cuc*, durerea este *reciclabilă*. Textele sunt înțesate cu expresii din realitatea imediată, cu termeni matematici, cu nume proprii exotice, oculte (toate încep cu a), cu termeni inventați, cu aluzii la o enigmatică senzualitate: „încerc să mă infiltrez/ păpușă de ceară fierbinte/ turnată pe un fost loc/ cu deprinderi indecente/ populat cu stafii decavate din fildes/ înlocuind în minunata formulă/ a celor la puterea a doua/ un biet sinus./ mă redresez/ alunec blând/ făcându-i ochi dulci/ unui *cospătrat*./ cad de pe coconul de mătase ales și/ amorțită de parfumul frunzei de dud/ îl pierd uitându-l pe Alexicus/ în punctul de plecare spre... roma.” (*Fac bezele unui cospătrat*). Poezia lasă mereu deschisă, provocator, ușa unei intimități, a unui alcov imaginar. De aici, se creează impresia unei permanente confesiuni, suave, fragile, a unei capricioase feminități, înclinate spre un bavardaj criptic: „remarci și tu/ bătrân vâslaș/ cum ne curge timpul/ printre particulele ce compun/ aristocratic nisipul clepsidrei?/ mă adresez Alinului care azi/ devine ignorant pe motiv de lună./ urmăresc prin bolul de cristal/nepuțința lui de a împlini magia/ aruncării cu pietre fermecate/ dincolo de țarcul cu arici/ oficial admiși dar fără loc/ la ospățul cu melci și roze la grătar./ mă înfășor în rancoare deși/ ar fi trebuit să mă nasc/ cu alte defecte impardonabile/ ori cel puțin să le mimez/ grijulie în preajma lui/ ca să nu mai ofteze pofticios/ în... ritm de salsa.” (*Bătrân vâslaș*).

Florica Bud împerechează două modalități diferite, chiar contradictorii, de a face poezie, avangardismul și postmodernismul. În primul caz, se remarcă apetența pentru tot felul de inovații ludice, pentru absurd și nonsens. În această privință se poate vorbi de nonliteratură. În cel de-al doilea caz, are loc o reacție (mai mult prin mijloace tehnice) împotriva saturării cu retorism, patetism, iluzionări subiective. De aceea, probabil, se recurge la evaziunea în estetism, prin neutralizarea și abstractizarea discursului, prin aneantizarea narativității, prin pragmatica limbajului. O astfel de poezie este interesantă mai ales ca experiment.